

TBMM ÜYELERİNİN HUKUKİ STATÜSÜ

21.10.2025

OLAY:

23.06.2024 tarihinde yapılan genel seçimler neticesinde A, Trabzon milletvekili seçilmiştir. A, Trabzon İl Seçim Kurulu'nun 26.06.2024 tarihinde düzenlemiş olduğu törende milletvekili seçildiğine ilişkin mazbatasını almıştır. 10.07.2024 tarihinde TBMM'de yapılan törende and içmek için kürsüye çıkan A, and içerken metindeki bazı ifadelerin vicdanına ve kanaatlerine aykırı olduğu gerekçesiyle söylemekten imtina etmiştir. Meclis Başkanlığı ise A'nın andını usulüne uygun yerine getirmediği gerekçesiyle kabul etmemiştir. A ise Meclis Başkanlığı'nın bu kararının herhangi bir hükmünün olmadığını, Trabzon halkının iradesinin tecelli ettiğini, egemenliğin sahibi olan halkın iradesinin üstünde bir güç olamayacağını ifade etmiş ve milletvekili olmasından kaynaklanan sorumluluklarının gereğini yerine getirerek başta Trabzonlular olmak üzere milletin sesi olacağını belirtmiştir.

A, yeni dönem TBMM'nin görevine başlaması üzerine Meclis Başkanlığı'na 12.07.2024 tarihinde kontrolsüz yapılaşma karşısında doğanın daha etkin korunmasını konu edinen bir kanun teklifi ve Bursa'da yüzyıllardır yoğun zeytin ağaçlarının bulunduğu geniş bir arazi üzerinde mermer ocağı açılması kararına ilişkin cumhurbaşkanı yardımcısına yazılı soru vermiştir. Meclis Başkanlığı ise A'nın usulüne uygun and içmediği gerekçesiyle milletvekilliği sıfatını kazanmadığı; bu nedenle kanun teklifi veremeye ve yazılı soru sormaya yetkili olmadığı belirterek teklifi ve soruyu reddetmiştir. Ayrıca Bursa milletvekili B'de, A'nın Trabzon milletvekili olması nedeniyle Bursa'yla ilgili konularda soru sorma yetkisinin bulunmadığını, A'nın Trabzon'un sorunlarıyla ilgilenmesi gerektiği sözleriyle A'yı eleştirmiştir.

A, and metnini eksik okuması nedeniyle kamuoyunda oluşan tartışmalara bir son vermek amacıyla ve partisinden gelen baskılar sonucunda 16.07.2024 tarihinde Genel Kurul'da and metnini tam okuyarak tekrardan and içmiştir. A, yapılan komisyon seçimleri sonucunda TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu'na üye olarak seçilmiştir.

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu'nda belli nitelikteki arazilerin imar değişikliğini yapma yetkisini belediyelerden alıp bakanlığa devredilmesini öngören kanun teklifi görüşmesi yapılırken A, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı C'nin haberlerde daha önce imar yolsuzluklarına karışan oğlunun ismini de anarak kişisel çıkar sağlamaya çalıştığını belirterek kanun teklifinin reddedilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu iddialar üzerine C ile A arasında tartışma çıkmış ve karşılıklı küfürleşmeler olmuştur. Yaşanan

olaylar sonucunda komisyon çalışmasına ara verilmiş ve A sakinleşmesi için arkadaşları tarafından TBMM kafeteryasına çıkarılmıştır. Kafeteryada A, iktidar partisi milletvekili D ile konu hakkında tartışmaya başlamış ve A, D'ye hakaret etmiştir. Tartışma kavgaya dönmüş ve silah taşıyan D, A'yı ayağından yaralamıştır.

Doğru Karadeniz'de yaşama geçirilmeye çalışılan HES projelerinin bölge halkının ve çevreye etkisi incelenmek üzere bölgeye bir meclis araştırma komisyonu gönderilmiştir. Komisyon bölgede inceleme yaparken üye A, halkın ve basının duyacağı şekilde C'nin izinleri rüşvet karşılığı mevzuata aykırı olarak verdiğini iddia etmiştir. A'nın ifadelerinin kamuoyunda tepki çekmesi üzerine TBMM'de bir basın toplantısı düzenlemiş ve C hakkında hakaretimiz ifadelerle başka iddialarda bulunmuştur.

SORULAR:

1. A, milletvekilliği sıfatını hangi tarihte kazanmıştır?
2. A'nın and içme usulü bakımından Meclis Başkanlığı'nın kararının ve A'nın iddialarının hukukiliğini tartışınız.
3. Somut olay bağlamında A, 12.07.2024 tarihinde kanun teklifinde bulunma ve soru sorma yetkisine sahip midir? Meclis Başkanlığı'nın teklifi ve soruyu reddetme yetkisi var mıdır? Başkanlığın gerekçesi hukuki olarak geçerli midir?
4. B'nin A hakkındaki iddiasının hukuki olarak doğru mudur?
5. Komisyonda yaşanan olaylardan sonra C, A'ya karşı ceza ve tazminat davası açabilir mi? Ayrı ayrı açıklayınız.
6. A'nın D'ye hakaretini yasama bağıışıklıkları kapsamında değerlendiriniz.
7. D'nin A'yı yaralaması nedeniyle TBMM koruma polisleri tarafından gözaltına alınabilir mi? D hakkında ceza davası açılabilir mi?
8. A'nın bölgede ve basın toplantısındaki ifadeleri yasama sorumsuzluğu kapsamında yer alır mı? Ayrı ayrı açıklayınız.
9. C, A hakkında iftira suçu nedeniyle savcılığa suç duyurusunda bulunması halinde savcılık nasıl bir yol izlemelidir?